

Underlag inför avgränsningssamråd för vattenverksamhet Viken 1:20, Kristinehamns Kommun

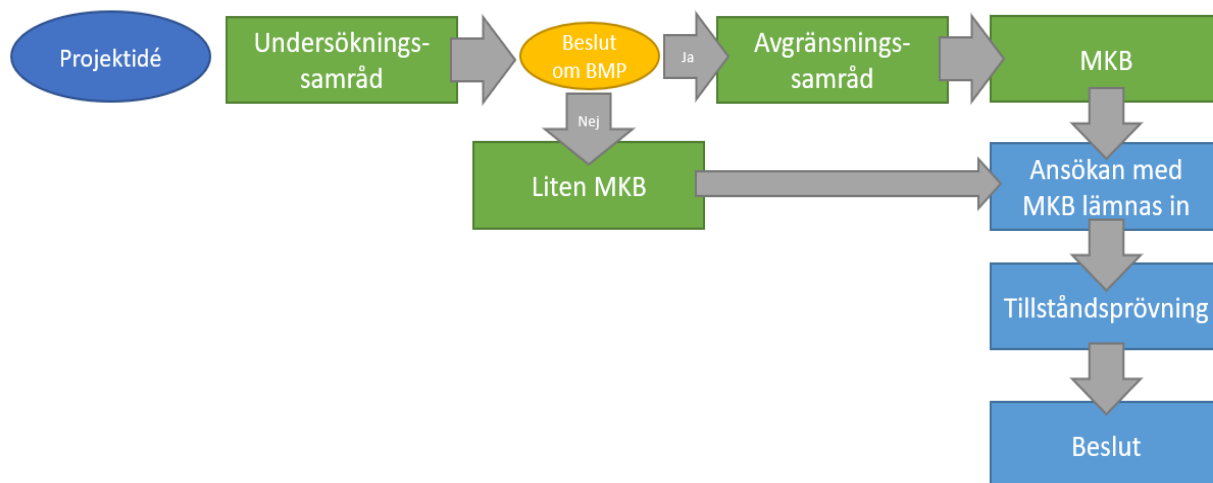
1 Bakgrund

Fastighetsägaren av Kristinehamn Viken 1:20 avser att inom fastigheten anlägga båtplatser i anslutning till tre uthyrningshus som är en del av ett LIS-område.

Muddring ska utföras inom befintlig vik samt utvidgas. Total ny yta som ska öppnas är 458 kvadratmeter och till ett djup om en meter under normalvattenstånd. Den befintliga viken är 593 kvadratmeter och den är tänkt att också muddras ned till en meters djup under normalvattenstånd.

Länsstyrelsens anser att den anmäld vattenverksamhet leder till betydande miljöpåverkan och därmed ska ett avgränsningssamråd med en vidare krets genomföras. Effekten och konsekvenser på naturmiljön i området kommer där efter att bedömas i en miljökonsekvensbeskrivning och verksamheten kommer där efter att sökas enligt 11 kap miljöbalken.

Denna handling utgör underlag för avgränsning enligt 6 kap miljöbalken och underlaget skickas förutom till berörd myndighet till närliggande fastigheter och intresseorganisationer för synpunkter.

Figur 1. En schematisk bild över miljöbedömnings- och tillståndprocessen. Denna handling utgör underlag för avgränsningssamråd.

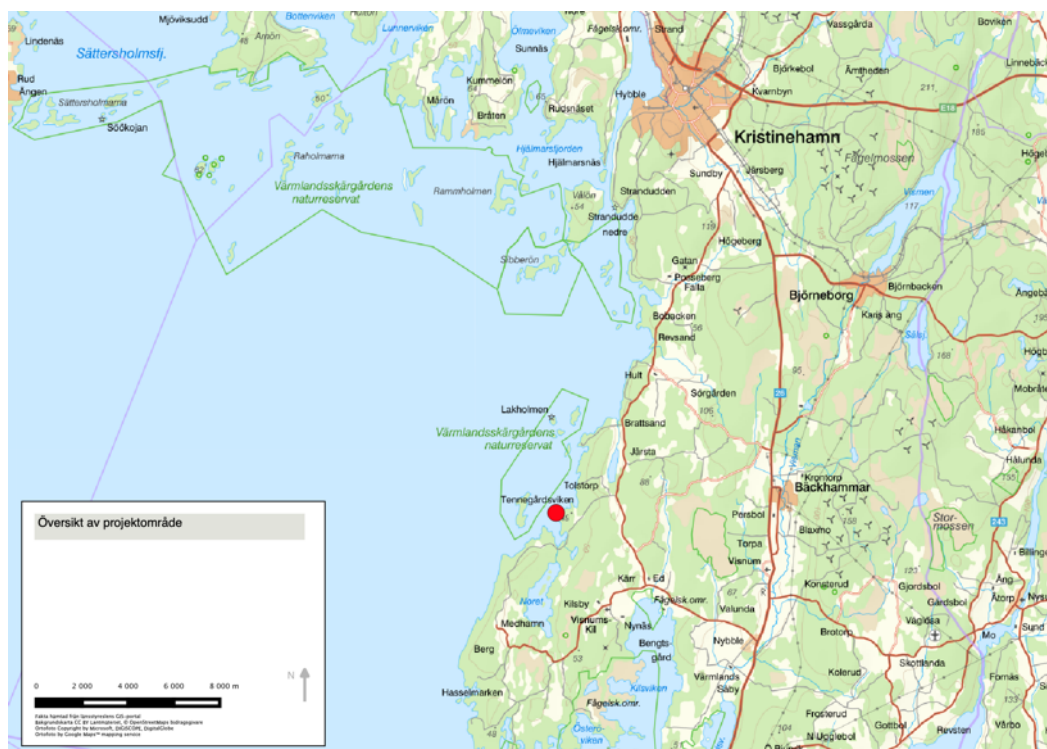
Innehållsförteckning

1	Bakgrund.....	1
2	Åtgärdens lokalisering, utformning och omfattning.....	3
3	Alternativ lokalisering.....	6
4	Rivningsarbeten.....	6
5	Verksamhet.....	6
5.1.1	Muddringsdjup.....	8
5.2	Antal båtplatser.....	9
5.3	Kajkant.....	9
5.4	Iläggingsramp.....	9
5.5	Tillförda massor.....	10
5.6	Säkerhetsåtgärd under byggtid.....	10
5.7	Bilrörelser.....	10
6	Miljöns känslighet och effekt samt konsekvens.....	11
6.1	MKN Vatten.....	11
6.1.1	Effekt.....	11
6.1.2	Konsekvens.....	11
6.2	Riksintresse friluftsliv.....	12
6.2.1	Effekt.....	12
6.2.2	Konsekvens.....	12
6.2.3	Skyddsåtgärd.....	12
6.3	Riksintresse Natura 2000.....	13
6.3.2	Effekt av exploatering.....	15
6.3.3	Konsekvens.....	15
6.4	Naturmiljö.....	15
6.4.1	Utpekade naturvärden.....	16
6.4.2	Fåglar.....	16
6.4.3	Kumulativa effekter.....	16
6.4.4	Konsekvenser.....	16

2 Åtgärdens lokalisering, utformning och omfattning

Platsen för det planerade verksamheten ligger ca 16 km söder om tätorten Kristinehamn.

Figur 2 Orienteringskarta som visar platsen för Viken 1:20 och projektområdet med röd punkt.

Området omfattas av ett LIS-område och i området finns för tillfället tre hus som färdigställs. Det är i direkt anslutning till denna verksamhet som båtplatserna kommer att ligga. Avsikten är att erbjuda båtplats till uthyrningshusen.

Muddring ska utföras inom befintlig vik samt utvidgas. Total ny yta som ska grävas är 458 kvadratmeter och till ett djup om en meter under normalvattenstånd. Den befintliga viken är 593 kvadratmeter och den är tänkt att också muddras ned till en meters djup under normalvattenstånd. En naturvärdesinventering enligt SS 199000:2014 har genomförts inför exploateringen både på land och i vatten.

I vattenområdet inom befintlig vik och ut i Vänern, 50 meter ut från inloppet, noterades inte något rikligt djurliv. Vid inventeringen återfanns endast två musslor i Vänern utmed stranden samt 3 signalkräfter. Bottenvegetationen i Vänern utgörs främst av ett bälte med braxengräs ca 30 meter från stranden och 5 meter brett. Strandområdet utgörs av vegetationslös hårdbotten med grus och sten. I befintlig vik växer främst flytbladsvegetation och både vattenmassan och botten består till stor del av organiska nedbrytningsrester, i viken förekommer inte någon vattenomsättning. I viken noterades en tjock sedimentationsbotten utan musslor eller fisk.

Figur 3 Foto Söder över befintlig med tillkommande hus vid björkarna i borte änden av bilden. Det som betecknas som våtmark i kartan är området med lövsly och torrt gräs.

Figur 4 Foto över befintlig "vik" som ansökan avser att utvidga.

Figur 5 Foto över befintlig "vik" som ansökan avser att utvidga.

Figur 6 Foto över inlopp till viken som ansökan avser att utvidga idag, i horisonten syns Natura 2000-området Värmlandsskärgården i horisonten och framför detta ligger Gustavsskär som inte är inom Natura 2000-området.

3 Alternativ lokalisering

Alternativ lokalisering kommer att lyftas upp och i ansökan till Mark- och miljödomstolen i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

4 Rivningsarbeten

Inga rivningsarbeten planeras med anledning av åtgärden. Massor som genererarnas kommer att användas inom området för att höja marken och slänta den mot båtplatserna.

5 Verksamhet

Figur 7 Ortofo av området med de nya husen utritat samt den sökta vattenverksamheten.

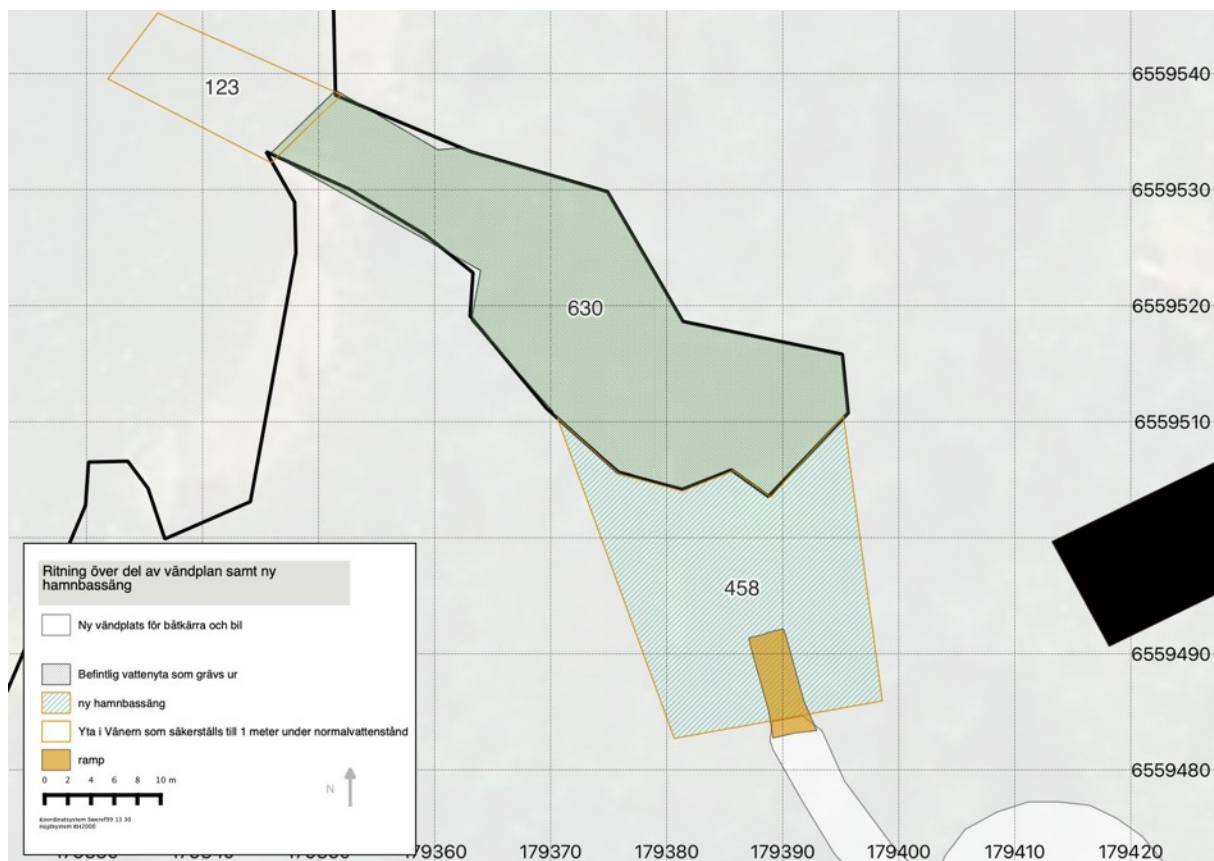
Den sökta vattenverksamheten innefattar följande:

Ny grävd hamnbassäng om 458 m²

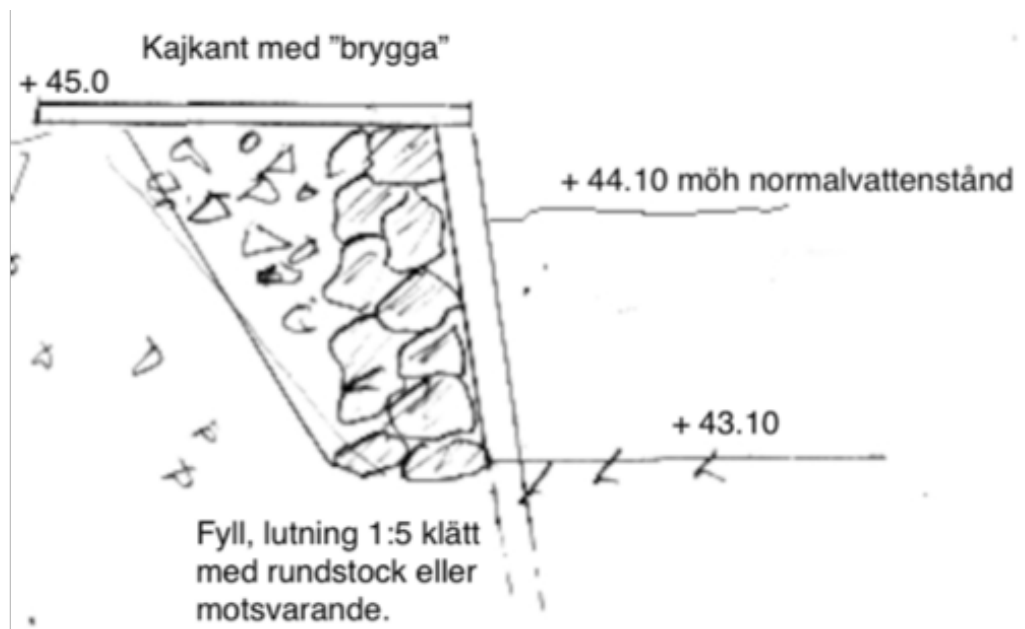
Muddring av befintlig vik 630 m²

Rätt till underhållsmuddring vid behov

Byggnation av en iläggningsramp 3*8 meter lutning 1:7

Figur 8 Ritning av hamnbassäng med areor och koordinater utsatta.

Figur 9 Principskiss av kaj.

På båda sidorna av hamnbassängen byggs ett gångstråk i trä om 1,5 meter. För att inte slänt ska glida ut i hamnbassängen kommer fyll från området att användas och rundstock tryckas ned på jämna avstånd vid behov. Slänningen kommer inte att vara rak utan luta lätt.

5.1.1 Muddringsdjup

Vänerns referensyta på sjökort i RH2000 är 44.10 möh.

Vänerns medelvattenstånd är 0,53 meter över referensytan

Sökt muddring

1.00 meter under Vänerns referensyta i RH2000.

Dvs. 43.10 möh. i RH2000.

I dagsläget ligger marken till stor del på 45.00 RH2000, i delar av området finns enstaka lägre partier mellan torrare tuvor, det är detta som är markerat som våtmark på ekonomiska kartan.

Massor inom området som grävs upp

1,4*458 m³ fast (genomsnittsvolymen av området som finns där ny hamnbassäng ska grävas) används för slätning och täckning av makadam utmed befintliga tomter

0,5*630 m³ lösa massor som läggs upp för avrinning och sedan används för slätning

Ytor som behöver släntas respektive justeras.

Yta 425 m² används för lösa massor som behöver avrinning, där ska hela ytterkanten vara stensatt så att området inte kan glida iväg. Området behöver hägnas in första tiden om den är lös så att djur/människa kan fastna i det.

Yta 357 och 283 används är ytor som behöver släntas från hus ned mot viken.

Ytorna 88 och 407 är ytor som ska ha högre bärighet och kräver makadam och ett bärlager.

Ytan 407 är lagd så att minimalt bärlager behövs, då underlaget är torrt och högre än inkörsvägen ned till rampen.

Figur 11 Ritning med upplag av massor markerat.

5.5 Tillförda massor

För att kunna hantera tillfartsväg och båtläggningsramp måste makadam tillföras. Det måste också förstärkas utmed hamnbassängen med stenblock respektive makadam innanför skoning.

5.6 Säkerhetsåtgärd under byggtid

Viken stängs av, vilket är mycket lätt genom gardin eller med motsvarande funktion.

5.7 Bilrörelser

Tanken med hamnen är att bidra till att de uthyrningshus som finns i området ska erbjudas båtplats i en skyddad vik av Vänern. I och med byggnationen vill inte fastighetsägaren eller grannar ha en allt för stort antal rörelser per dag. Genom att bara erbjuda fyra båtplatser till uthyrningshusen samt boende i området att kunna ta upp och lägga i sin båt kommer inte trafiken öka mer i området.

6 Miljöns känslighet och effekt samt konsekvens

Kommande avsnitt sammanfattar förutsättningar för området samt väger vilken effekt och eventuell konsekvens verksamheten har.

6.1 MKN Vatten

Vänern – Värmlandssjön är klassad enligt VISS till ofredstillande ekologisk status och en kemisk status som inte uppnår god status.

Vattenförekomstens ekologiska status bedöms vara otillfredsställande. Utslagsgivande parameter för bedömningen är fisk, som bedöms till otillfredsställande pga. att fiskesamhällena i Vänern som helhet bedöms vara väsentligt annorlunda än vad de var under orörda förhållanden samt bristande konnektivitet.

När det gäller kemiska parametrar så påverkar de parametrarna med sämst status, detta utgörs av bromerade difenyleter och kvicksilverföreningar. Dessa uppnår inte god status i något svenskt vatten på grund av äldre luftföroreningar och berggrundens sammansättningar. Förutom detta finns flera punktkällor i form av fabriker och reningsverk utmed hela Vänern.

6.1.1 Effekt

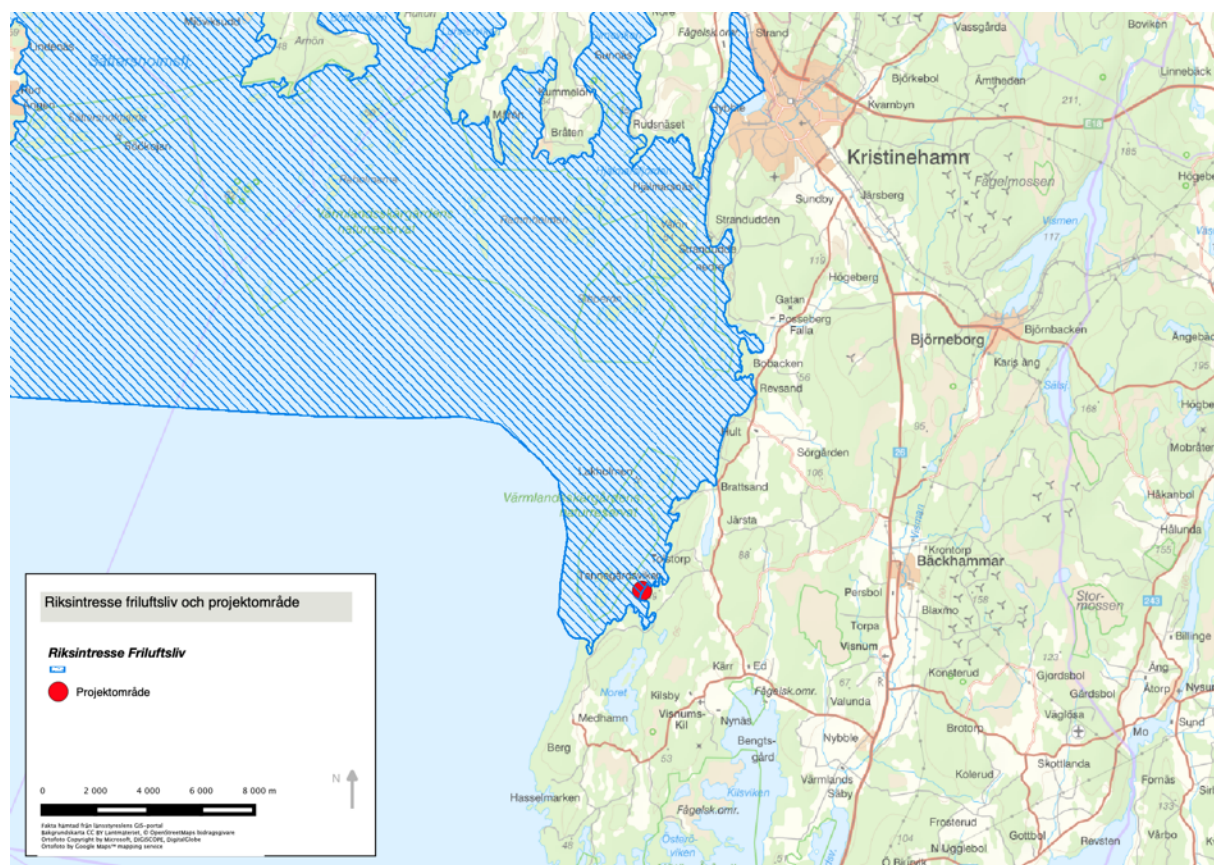
Någon påverkan på de kemiska parametrarna eller ekologiska parametrarna bedöms inte verksamheten ha. En utbyggnad av nämnda vik kommer inte att ha någon direkt påverkan på fiskesamhällena eller dess konnektivitet.

6.1.2 Konsekvens

Då verksamheten inte bedöms ha någon effekt på MKN bedöms det heller inte medföra någon konsekvens.

6.2 Riksintresse friluftsliv

Figur 12 Karta över området med riksintresse friluftsliv enl. 3 kap 6 § markerat.

Vänerskärgården klassas som riksintresse enligt 3 kap 6 § MB och 4kap 2§ MB, riksintresse för friluftsliv, främst det rörliga friluftslivets intressen.

6.2.1 Effekt

Området kommer att bli mer ianspråktaget. En utbyggnad av LIS-området ingår i en friluftssatsning med uthyrning av hus vilket medför att fler kommer att befinna sig i området. Fri passage ska finnas även för de som inte hyr husen, mellan byggnader och vattenområdet.

6.2.2 Konsekvens

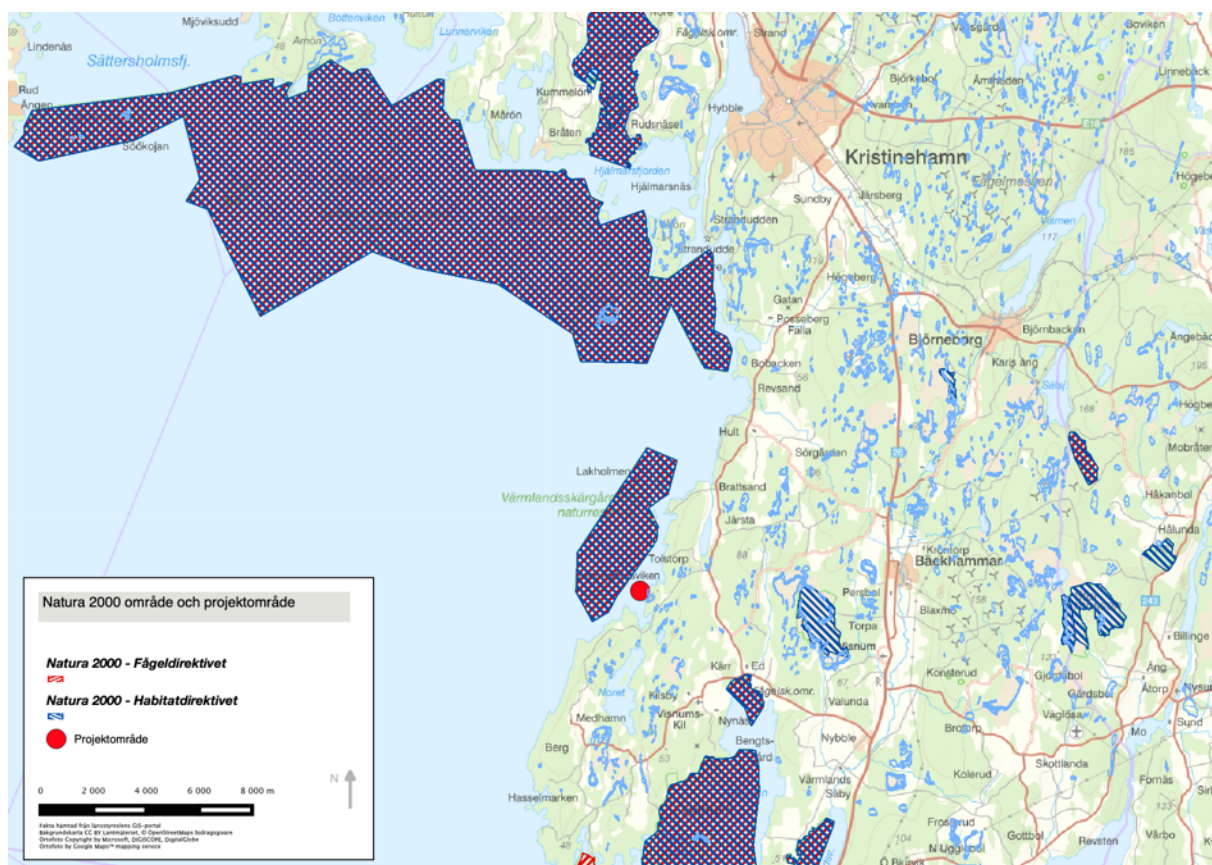
I och med byggnationen kommer området kännas ianspråktaget, dock ska detta motverkas genom att fri passage alltid ska lämnas mellan byggnation och vatten. Området blir också mer tillgängligt då det kommer att finnas en båtramp i området. Konsekvensen för det rörliga friluftslivet bedöms mestadels som positivt genom ökad tillgänglighet.

6.2.3 Skyddsåtgärd

Någon form av avgränsning mellan hus och hamn så att området inte kännas ianspråktaget ska anläggas, allt för att säkerställa fri passage.

6.3 Riksintresse Natura 2000

Figur 13 Karta över området med riksintresse Natura 2000 markerat.

Natura 2000-området Värmlandsskärgården är utpekad enligt Art- och habitatdirektivet samt Fågeldirektivet. I hela området finns både arter och naturtyper utpekade. Bevarandesyftet är att bidra till biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s Fågeldirektiv samt Art- och habitatdirektiv. Ett antal arter samt naturtyper är utpekade. Att bevara och utöka arealen gammal skog med begränsad påverkan är av stor betydelse då detta även påverkar förekomsten av fiskgjuse *Pandion haliaetus* och havsörn *Haliaeetus albicilla* som i sig är skyddade och hotade arter. Andra åtgärder är att återskapa mer naturlig hydrologi eller förhållanden som en sådan dynamik skapar genom röjning av vegetation på skär så att dessa kan utgöra häckningsmiljöer för utpekade fågelarter.

När det gäller prioriterade fiskarter gäller att hålla fria vandringvägar till och från lekrområden i vattendrag och att lekrområden bibehålls och restaureras.

Naturtyper som finns i närområdet och som därmed skulle kunna påverkas direkt av åtgärden är 3900 lcke natura sjö, dvs. inte någon Natura2000 klassad naturtyp.

Mellan stranden och gränsen för natura 2000-området är det ca 600 meter och till närmaste fågelholme inom Natura2000 området ca 1000 meter. Mellan Natura-området och stranden finns en holme som ligger 300 meter från stranden, Gustavsskär.

6.3.1.1 Utpekade arter enligt Art- och habitatdirektivet

I Natura2000 området är följande arter utpekade

Asp *Aspius aspius*

Nissöga *Cobitis taenia*

Lax *Salmo salar*

Bred paljettdykare *Graphoderus bilineatus*

Bredkantad dykare *Dytiscus latissimus*

Citronfläckad kärrtrollslända *Leucorrhinia pectoralis*

6.3.1.2 Utpekade arter enligt Fågeldirektivet

Storlom *Gavia arctica*

Rördrom *Botaurus stellaris*

Småskrake *Mergus serrator*

Bivråk *Pernis apivorus*

Havsörn *Haliaeetus albicilla*

Fiskgjuse *Pandion haliaetus*

Drillsnäppa *Actitis hypoleucos*

Skrattmås *Chroicocephalus ridibundus*

Fiskmås *Larus canus*

Silltrut *Larus fuscus*

Gråtrut *Larus argentatus*

Havstrut *Larus marinus*

Skräntärna *Hydroprogne caspia*

Fisktärna *Sterna hirundo*

Silvertärna *Sterna paradisaea*

Mellanskarv *Phalacrocorax carbo sinensis*

6.3.1.3 Utpekade naturtyper

I Natura 2000-områden finns olika naturtyper utpekade och rapporterade. Dessa utgörs av klassade marker enligt art- och habitatdirektivet. I området Vänerskärgrården finns 7 naturtyper rapporterade och dessa är prioriterade och får inte påverkas negativt.

Tabell 1 Natura 2000 naturtyper som är registrerat inom naturområdet Vänerskärgården.

Kod	Namn	Areal
3160	Myrsjöar	0.77 ha
7140	Öppna mossar och kärr	17.41 ha
8230	Hällmarkstorräng	199.5 ha
9010	Taiga	898.8 ha
9080	Lövsumpskog	10.63 ha
91D0	Skogsbevuxen myr	1.86 ha
91E0	Svämlövskog	1.02 ha

6.3.2 Effekt av exploatering

En effekt av verksamheten är att det blir fler båtrörelser och fler människor i området. Effekten skulle kunna bli störning av eventuell häckning av olika fågelarter om inte hänsyn tas till eventuella fågelholmar längre ut. Inga utpekade arter är funna inom naturvärdesinventeringarna eller direkt närhet. Närmaste fynd av utpekade naturtyper är inom Natura2000-området och närmaste notering om utpekad fågelart är 400 meter söder ut i Hålstaviken. Någon effekt på dessa fynd bedöms inte exploateringen ha.

6.3.3 Konsekvens

Fler båtrörelser leder till förändrad ljudbild lokalt samt att fler människor rör sig i området, vilket eventuellt skulle kunna leda till att fler kan ta sig ut till Natura-2000 området. Detta är negativt då det kan leda till störning om det inte är tillträdesförbud under häckning i viktiga fågelområden. Det är samtidigt positivt då fler får tillgång till Natura 2000 området. Närmaste fågelholme inom Natura-området är 1000 meter bort.

Någon konsekvens för eller påverkan på utpekade naturtyper föreligger inte, och när det gäller rörelser av båtar skulle det kunna påverka fåglars fortplantning negativt om inte fågelskyddsbestämmelser efterlevs.

6.4 Naturmiljö

Ett generellt hot som återkommer i hela beskrivningen av Värmlandsskärgården är att det är av stor vikt att så långt som möjligt gäller att återställa och bevara områdets naturliga hydrologi och näringsstatus. Detta för att bevara utpekade fisk- och fågelarter samt naturtyper. Gammal skog med äldre träd är av vikt för insekter men även fiskgjuse och havsörn, liksom kala fågelskär som översvallas och röjs på vegetation är viktigt för flera utpekade fågelarter. För bevarande av de prioriterade fiskarterna asp, lax och nissöga är fria

vandringsvägar till och från lekområden i vattendragen av yttersta vikt, och att lekområdena bibehålls eller restaureras. Likaså bör fisket efter lax, och bifångsten av asp, i Vänern övervakas.

6.4.1 Utpekade naturvärden

Vid en tidigare inventering av området (Furuland Natur) finns området beskrivet, i denna noterades sävsparv *Emberiza schoeniclus* som är rödlistad i området. I övrigt noterades inga nyckelarter och vassbältet på bildmaterialet är inte utbrett i någon större utsträckning.

En naturvärdesinventering enligt SS 199000:2014 har också genomförts inför ansökan om vattenverksamhet. Inventeringen har skett både på land och i vatten inom det aktuella området samt ut mot Vänern. Naturvärdesinventeringen av vattenområdet visade på ringa djurliv och endast två musslor noterades vid inventeringen. Bottenvegetationen i Vänern utgjordes av hårbotten och i viken av organiska nedbrytningsrester. I viken växer främst flytbladsvegetation och vattenmassan är grumlig av organiska nedbrytningsrester. Vid inventeringen noterades inga utpekade livsmiljöer eller arter.

6.4.2 Fåglar

Sävsparv *Emberiza schoeniclus* är klassad som Nära hotad enligt Artdatabanken. Sävsparvens revir är mer eller mindre våt, öppen mark och i många fall finns förekomst av skyddande videbuskar eller vass. Buskar och vass ger skydd och fungerar också som sångplats. Boet placeras oftast på marken i skydd av en starrtuva eller annan riklig växtlighet men även lågt i buskar. I det aktuella området finns inte något sammanhängande bälte med videsnår eller vass vid fältbesöket av Furulunds natur och inte heller vid senare besök och inventeringar. Hålstaviken 300 meter söder om området hyser ett mycket stort inslag av lämpliga livsmiljöer, inte bara för denna arten utan för fler prioriterade arter enligt både fågeldirektivet och habitatdirektivet. I Hålstaviken ser man också havsörn *Haliaeetus albicilla* frekvent, vid fältbesök januari 2023 noterades tre vuxna individer.

6.4.3 Kumulativa effekter

Indirekt påverkan på Natura2000 klassade naturtyper eller arter skulle kunna ske genom att flera båtar rör sig i området och då kommer ut i skärgården där dessa finns, t.ex. uppväxtområden för fisk i Hålstaviken som även utgör en naturlig näringsrik del av sjön med större vassbälten och skär.

6.4.4 Konsekvenser

Någon konsekvens bedöms inte finnas från exploateringen.